



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 472

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 11 iunie 2019

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Decizia nr. 169 din 26 martie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România 2-6

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 10 din 8 aprilie 2019 (Completul competent să judece recursul în interesul legii) 7-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 169

din 26 martie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina-Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Ioan Stănică în Dosarul nr. 37.383/3/2016 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 303D/2018.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin domnul avocat Marian Agrigoroaie, din Baroul Cluj, cu delegație depusă la dosar.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 382D/2018, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, excepție ridicată de Elisabeta Mitroiu în Dosarul nr. 2.140/3/2017 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 382D/2018.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autoarea excepției de neconstituționalitate a depus note scrise, prin care solicită admiterea acesteia.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele anterior menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarului nr. 382D/2018 la Dosarul nr. 303D/2018. Reprezentantul părții prezente arată că se opune măsurii conexării. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu această măsură. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 382D/2018 la Dosarul nr. 303D/2018, care este primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate Ioan Stănică, care solicită admiterea acesteia. În acest sens arată că modificările aduse prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, prin Legea nr. 111/2017, încalcă principiul constituțional al neretroactivității legii civile, prin faptul că se aplică unor efecte juridice consumate anterior. Arată

că dosarul de despăgubire a fost soluționat de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor la data de 28 iulie 2016, moment în care nu erau în vigoare dispozițiile legale criticate. La data de 25 ianuarie 2017, instanța de judecată a admis contestația formulată împotriva deciziei Comisiei Naționale, obligând-o pe aceasta din urmă să emită o nouă decizie de compensare în puncte. Ulterior declarării apelului, până la soluționarea acestuia, prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 au fost modificate prin Legea nr. 111/2017, iar decizia instanței de apel a fost în sensul aplicabilității în cauză a prevederilor legale astfel modificate, cu motivarea că acestea nu retroactivează, deoarece nu conduc la o reanalizare a tuturor deciziilor emise anterior. Se susține că, în acest mod, prin aplicarea în cauză a dispozițiilor legale criticate, Curtea de Apel București a încălcat principiul neretroactivității legii civile. Se arată că nu se poate vorbi de aplicarea principiului *tempus regit actum*, deoarece legea nouă s-a aplicat unor efecte juridice consumate. Invocă, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr. 830 din 8 iulie 2008.

7. În ceea ce privește raportarea criticii de neconstituționalitate la prevederile art. 44 alin. (1) din Constituție invocă cele statuate în legătură cu acest text constituțional în Decizia Curții Constituționale nr. 269 din 7 mai 2014 și arată că prevederile legale criticate sunt de natură a dezechilibra modalitatea de calcul al despăgubirilor, deoarece valoarea acestora este atât de redusă, încât nu se mai raportează în mod rezonabil la valoarea bunului, nefiind respectat principiul proporționalității și al justului echilibru între interesul individual, pe de o parte, și cel general, al societății, pe de altă parte. Invocă aspecte din dosarul de fond, referitoare la valoarea bunului în cauză, conform grilei notariale. În acest sens se arată că legiuitorul a avut în vedere faptul că raportarea la grila notarială în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 se face având în vedere amplasamentul și categoria de folosință a imobilului la nivelul anului 2013. Mai invocă și Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Preda și alții împotriva României*, însă arată că, drept urmare a modificărilor prevederilor legale criticate, prin Legea nr. 111/2017, aceste statuări ale Curții Europene nu mai sunt aplicabile, după cum nu mai este aplicabilă nici jurisprudența Curții Constituționale pronunțată în această materie.

8. Mai arată că, pe lângă modificările aduse art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, prin Legea nr. 111/2017 au fost abrogate în mod nelegal mai multe articole din Legea nr. 165/2013, care stabileau în sarcina Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor obligația de a înființa Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, precum și obligația de a organiza licitații, în vederea valorificării punctelor

primite de către persoanele îndreptățite, prin raportare tot la grila notarială valabilă în anul 2013. Se susține că în acest mod sunt încălcate și dispozițiile art. 16 din Constituție, referitor la egalitatea în drepturi. De asemenea sunt create discriminări și din perspectiva faptului că în anumite localități nu există evaluări ale unor terenuri agricole. Astfel, există terenuri care, la data exproprierii, erau agricole, iar în prezent aceleași terenuri sunt intravilane, astfel încât, pe grila notarială respectivă, nu sunt evaluate ca terenuri agricole, iar persoanele îndreptățite primesc despăgubiri raportat la un teren intravilan, în contextul în care, la data preluării, terenul era agricol. De asemenea, prin luarea în considerare a adresei imobilului de la data exproprierii, precum și a categoriei de folosință de la aceeași dată, nu se realizează o evaluare a despăgubirilor proporțională cu valoarea bunului. În practica instanțelor de judecată, petentul nu primește despăgubiri pentru terenul care i-a aparținut, deoarece, la momentul acordării despăgubirilor, terenul se află în intravilan, având categoria de folosință curți-construcții, însă, în realitate, despăgubirile se acordă raportat la un teren extravilan, care nu are nicio legătură cu conținutul legii, astfel cum a fost adoptată inițial de Parlament.

9. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că dispozițiile legale criticate, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 111/2017, nu retroactivează, fiind firesc să se aplice în cauză, în acord cu principiul aplicării imediate a legii noi. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 44 alin. (1) se arată că dispozițiile legale criticate nu afectează dreptul de proprietate în substanța sa, ci intervin doar asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea acestuia, în limitele acordate de legiuitor. Invocă jurisprudența Curții Constituționale în această materie, respectiv deciziile nr. 163 și nr. 164 din 27 martie 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

10. Prin Decizia civilă nr. 654 A din 5 septembrie 2017 și prin Încheierea din 15 decembrie 2017, pronunțate în dosarele nr. 37.383/3/2016 și nr. 2.140/3/2017, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă și, respectiv, Tribunalul București — Secția a V-a civilă au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost invocată de Ioan Stănică și, respectiv, de Elisabeta Mitroiu în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații formulate împotriva unor decizii de invalidare, respectiv de compensare, emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, în Dosarul nr. 303D/2018, se arată, în esență, că la data sesizării instanței de judecată textul de lege criticat nu prevedea în mod expres că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, astfel încât evaluarea acestuia se făcea doar prin raportare la grila notarială în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Pe parcursul soluționării cauzei a intrat în vigoare Legea nr. 111/2017, prin care a fost completat textul de lege criticat, în sensul precizării exprese că evaluarea imobilului se

face prin luarea în considerare a categoriei de folosință de la data preluării. Or, în speță, imobilul era încadrat la data preluării în categoria de folosință teren arabil, iar în prezent imobilul este situat în intravilanul localității, cu consecința unei diferențe semnificative a evaluării. Se susține, în acest sens, că aplicarea în cauză a formei modificate a textului de lege criticat contravine principiului constituțional al neretroactivității legii civile, invocând în acest sens cele statuate prin Decizia Curții Constituționale nr. 830 din 8 iulie 2008.

12. Se mai susține că textul de lege criticat contravine dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la egalitatea în fața legii și interzicerea discriminării, deoarece se naște o discriminare între două categorii de persoane care au aceleași drepturi, respectiv persoanele ale căror dosare de despăgubire au fost soluționate înainte de modificarea textului de lege criticat, prin dispozițiile articolului unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, și persoanele ale căror dosare de despăgubire vor fi soluționate după acest moment, prin aplicarea unui tratament juridic diferit.

13. Se mai invocă și contextul în care a fost emisă Legea nr. 165/2013, în considerarea numărului uriaș de solicitări privind restituirea imobilelor preluate în mod abuziv, fiind invocate hotărârile din 12 aprilie 2010 și 29 aprilie 2014, pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele *Maria Atanasiu împotriva României* și, respectiv, *Preda împotriva României*. Prin acestea, Curtea europeană a statuat că Legea nr. 165/2013 nu a înlocuit, ci a completat prevederile legilor de restituire, considerând că modul de calcul și de acordare a despăgubirilor se încadrează în marja de apreciere a statului, raportată și la contextul economic al acestuia. De asemenea invocă cele statuate în jurisprudența Curții Constituționale cu privire la modalitatea de evaluare a imobilului prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, respectiv deciziile nr. 269 din 7 mai 2014 și nr. 618 din 4 noiembrie 2014, prin care s-a statuat, între altele, că legiuitorul dispune de o marjă de apreciere în determinarea celor mai potrivite modalități de acordare a despăgubirilor, având obligația ca măsurile adoptate să respecte principiul proporționalității, așadar să fie adecvate, rezonabile și capabile să asigure un just echilibru între interesul individual și cel general. Or, se arată că, prin aplicarea formei modificate a textului de lege criticat, în cauza dedusă soluționării instanței de judecată, este încălcat dreptul de proprietate privată al autorului excepției, având în vedere că prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă a fost stabilit dreptul la acordarea de despăgubiri, în condițiile Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.

14. Se mai susține că textul de lege criticat, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 111/2017, încalcă înseși principiile care au stat la baza emiterii Legii nr. 165/2013, prevăzute în art. 2 din acest act normativ, respectiv principiul echității, al transparenței procesului de stabilire a măsurilor reparatorii și al menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății.

15. În Dosarul nr. 382D/2018 se mai arată că prevederile legale criticate sunt discriminatorii, întrucât, prin aplicarea grilei notariale valabile la intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, respectiv în anul 2013, și care nu este actualizată anual, se realizează o subevaluare a imobilului preluat abuziv. De asemenea se susține că Legea nr. 165/2013 nu instituie soluționarea cu celeritate a cererilor de despăgubire, spre

deosebire de legislația reparatorie anterioară, iar achitarea despăgubirilor bănești se face eșalonat.

16. De asemenea, și în acest dosar se mai susține că textul de lege criticat intră în contradicție cu principiul echității și cu principiul menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății, reglementate prin art. 2 din Legea nr. 165/2013.

17. **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența Curții Constituționale (deciziile nr. 269 din 7 mai 2014, nr. 618 din 4 noiembrie 2014 sau nr. 662 din 15 octombrie 2015), apreciind că prevederile legale criticate, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 111/2017, confirmă, în mod concret, modalitatea de evaluare a despăgubirilor pentru imobilele naționalizate.

18. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în această materie.

19. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

20. **Avocatul Poporului** consideră că sintagma „*categoriei de folosință la data preluării acestuia*” din cuprinsul art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, este constituțională în măsura în care valoarea despăgubirii acordate pentru privarea de proprietate operată de stat este în mod rezonabil proporțională cu valoarea bunului. În acest sens arată că această sintagmă este de natură a dezechilibra modalitatea de calcul și acordare a despăgubirilor, întrucât, în unele cazuri, valoarea despăgubirilor este atât de redusă, încât nu poate fi raportată în mod rezonabil la valoarea bunului.

21. Se apreciază că, deși Curtea Europeană a Drepturilor Omului i-a recunoscut statului o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse, acesta însă trebuie să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale, astfel încât despăgubirile acordate să nu fie cu mult sub valoarea bunurilor. Or, în cazul în care, în momentul evaluării imobilului se are în vedere, pe de o parte, aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, iar, pe de altă parte, se iau în considerare caracteristicile tehnice ale imobilului și categoria de folosință de la data preluării acestuia, iar plata despăgubirilor se face peste cel puțin 5 ani de la intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, există riscul ca valoarea despăgubirilor să nu mai poată fi, în mod rezonabil, proporțională cu valoarea bunului. Prin Hotărârea-pilot din 12 aprilie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a lăsat statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. De asemenea, în acord și cu dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța europeană a stabilit că statul are dreptul de a expropria bunuri — inclusiv orice drepturi la despăgubire consfințite de lege — și de a reduce, chiar foarte mult, nivelul despăgubirilor prin mijloace legislative, cu condiția ca valoarea despăgubirii acordate pentru o privare de proprietate să fie în mod rezonabil proporțională cu valoarea bunului.

22. În ceea ce privește raportarea criticilor de neconstituționalitate la dispozițiile art. 15, 16 și 20 din Constituție apreciază că acestea nu pot fi reținute, invocând în acest sens cele statuate în Decizia Curții Constituționale nr. 44 din 24 aprilie 1996.

23. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

25. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, astfel cum au fost modificate prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017. Prevederile legale criticate au următorul cuprins: „(6) *Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.*”

26. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, art. 20 — *Tratatul internațional privind drepturile omului*, art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*, art. 46 — *Dreptul la moștenire*, art. 47 — *Nivelul de trai*, art. 52 alin. (3) privind răspunderea statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, art. 57 — *Exercitarea drepturilor și a libertăților* și art. 136 alin. (5) referitor la inviolabilitatea proprietății private. De asemenea sunt invocate dispozițiile art. 14 — *Interzicerea discriminării*, precum și ale art. 1 — *Interzicerea generală a discriminării*, cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților

fundamentale și, respectiv, în Protocolul nr. 12 adițional la aceeași convenție.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 sunt criticate, în esență, din perspectiva faptului că modalitatea de evaluare a imobilului ce face obiect al deciziei de compensare se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. În acest sens se arată, în esență, că textul de lege criticat contravine principiilor constituționale referitoare la neretroactivitatea legii civile, precum și la egalitatea în drepturi, iar modalitatea de evaluare nu corespunde unei despăgubiri reale, în conformitate cu principiile enunțate în acest act normativ, respectiv principiile echității, al transparenței procesului de stabilire a măsurilor reparatorii și al menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății.

28. Analizând aceste susțineri, Curtea reține că, în privința constituționalității dispozițiilor din Legea nr. 165/2013, care instituie, pentru evaluarea imobilului ce constituie obiectul deciziei de compensare, metoda aplicării grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii, Curtea Constituțională are o bogată jurisprudență, care își menține valabilitatea și în cazul de față. Astfel, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, paragraful 42, Curtea Constituțională, observând expunerea de motive a Legii nr. 165/2013, a arătat că acordarea de măsuri compensatorii pentru un imobil imposibil de restituit în natură, prin aplicarea, la evaluarea acestuia, a grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, așa cum dispune art. 21 alin. (6) din aceasta, reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele și recomandările exprimate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa în materia restituirii proprietăților. Astfel, Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către instanța europeană a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care au fost reținute în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea Constituțională a mai reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere.

29. Totodată, Curtea Constituțională a remarcat jurisprudența Curții de la Strasbourg prin care aceasta a reamintit că imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei (nr. 1)*, paragraful 95 și următoarele].

30. Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege.

31. Tot astfel, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat — având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv — că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru remediarea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). În aceeași cauză, instanța de contencios al drepturilor omului a statuat (paragraful 128), de asemenea, că măsurile de amenajare a plății creanțelor datorate de stat în virtutea deciziilor judecătorești definitive, cum ar fi eşalonarea plății acestora, măsuri luate pentru apărarea echilibrului bugetar între cheltuielile și încasările publice, urmăreau un scop de utilitate publică și realizarea unui just echilibru între diferitele interese aflate în joc, prin respectarea mecanismului existent și prin grija pe care autoritățile au demonstrat-o în executarea acestuia (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 174 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016).

32. Mai mult, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragraful 24, prin Legea nr. 165/2013, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, care să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând, însă, doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. Prin decizia menționată, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

33. Cele statuate în deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, care are ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, respectiv art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, având în vedere că soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă înaintea modificării.

34. În ceea ce privește susținerile referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii civile, dat fiind faptul că, la data

sesizării instanței de judecată, textul de lege criticat nu prevedea în mod expres că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, însă pe parcursul soluționării cauzei, textul de lege criticat a fost modificat prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, Curtea reține că acestea nu sunt întemeiate. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că o lege nu este retroactivă atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

35. Astfel, în prezenta cauză, nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret quantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii, în concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi.

36. Autorul excepției de neconstituționalitate mai susține și încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi, cu motivarea că se instituie o discriminare între două categorii de persoane care au aceleași drepturi, respectiv persoanele ale căror dosare de despăgubire au fost soluționate înainte de modificarea textului de lege criticat, prin dispozițiile articolului unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, și persoanele ale căror dosare de despăgubire vor fi soluționate după acest moment, prin aplicarea unui tratament juridic diferit.

37. În legătură cu aceste susțineri, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că aplicarea unui regim juridic

temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecareia: faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Prin urmare, raportat la prezenta cauză, inegalitatea de tratament juridic, în comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost soluționate înainte de modificarea textului de lege criticat, prin dispozițiile articolului unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit, respectiv *tempus regit actum* (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, paragraful 19).

38. Mai mult, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că respectarea principiului egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică, în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, și nr. 1541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011).

39. Prin urmare, având în vedere că cele reținute prin deciziile la care s-a făcut mai sus referire își mențin valabilitatea, *mutatis mutandis*, și în prezentele cauze, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Stănică în Dosarul nr. 37.383/3/2016 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și de Elisabeta Mitroiu în Dosarul nr. 2.140/3/2017 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 martie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina-Loredana Gulie

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 10**din 8 aprilie 2019**

Dosar nr. 191/1/2019

Ilie Iulian Dragomir — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Laura Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Eugenia Voicheci — președintele Secției a II-a civile

Corina Alina Corbu — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale

Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală

Ionuț Mihai Matei — judecător la Secția penală

Oana Burnel — judecător la Secția penală

Rodica Cosma — judecător la Secția penală

Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală

Ștefan Pistol — judecător la Secția penală

Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală

Mirela Sorina Popescu — judecător la Secția penală

Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală

Adina Georgeta Nicolae — judecător la Secția I civilă

Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă

Marian Budă — judecător la Secția a II-a civilă

Paulina Lucia Brehar — judecător la Secția a II-a civilă

Liliana Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, prevăzută de art. 342 alin. (6) din Codul penal”.

La ședința de judecată de la termenul din 11 martie 2019 a participat doamna Marinela Mincă, procuror șef al Biroului de reprezentare, Serviciul judiciar penal, Secția judiciară din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dezbaterile asupra recursului în interesul legii au avut loc la termenul din 11 martie 2019, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când instanța, având nevoie de timp pentru întocmirea suplimentului la raport în sensul analizării și pe fond a problemei de drept ce a făcut obiectul sesizării cu prezentul recurs în interesul legii, a fixat ca dată a pronunțării asupra Dosarului nr. 191/1/2019 termenul de 8 aprilie 2019, când în aceeași compunere, a stabilit următoarele:

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara s-a arătat că, în practica judiciară națională, nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale incidente în soluționarea propunerii de luare a măsurii de siguranță a confiscării speciale în cazul în care s-a dispus clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, prevăzută de art. 342 alin. (6) din Codul penal.

2. Examenul jurisprudențial. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

Prin cererea de recurs în interesul legii s-a arătat că, în urma verificării jurisprudenței la nivel național, s-au evidențiat două orientări ale practicii judiciare.

2.1. **Într-o primă orientare a practicii** s-a considerat că, în procedura prevăzută de art. 315 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară analizează exclusiv îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, ținând cont de concluziile la care a ajuns organul de urmărire penală cuprinse în ordonanța de clasare rămasă definitivă cu referire la existența infracțiunii, și dispune confiscarea specială a armelor și muniției deținute după expirarea valabilității permisului de armă și nedepunerea acestora în termen de 10 zile de la momentul expirării la un armurier autorizat.

Acest punct de vedere a fost împărțit de Curtea de Apel București — Secția I penală (opinie majoritară), Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Târgu Mureș (opinie majoritară), Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Alba Iulia, în același sens fiind Tribunalul București (opinie majoritară), Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Timiș, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul Maramureș, Judecătoria Făget, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Oltenița, Judecătoria

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 191/1/2019 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 27¹ și art. 27² alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, fiind în aceeași compunere ca la termenul din 11 martie 2019.

Ședința este prezidată de către vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir.

Conform art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, la ședința de judecată participă doamna Silvia Sanda Iancu, magistrat-asistent în cadrul Completului competent să judece recursului în interesul legii.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, la termenul din 11 martie 2019, a luat în examinare recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale incidente în „*soluționarea propunerii de luare a măsurii de siguranță a confiscării speciale în cazul în care s-a dispus clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la*

Turnu Măgurele, Judecătoria Buzău, Judecătoria Sinaia, Judecătoria Iași (opinie majoritară), Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Zalău (opinie majoritară) și Judecătoria Odorheiu Secuiesc.

S-a apreciat de către instanțele care au îmbrățișat această orientare jurisprudențială că, potrivit art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală, or, deținerea de arme de către o persoană căreia dreptul de a deține arme și muniții i-a expirat este interzisă de lege, interdicția fiind stabilită de legiuitor prin incriminarea faptei.

2.2. Într-o a doua orientare a practicii, instanțele de judecată au stabilit că posesorul armei este în situația de a o deține în contradicție cu normele legale la expirarea termenului de 10 zile care curge însă de la data luării la cunoștință a anulării dreptului de deținere a armei, iar nu de la momentul expirării perioadei de valabilitate a permisului de armă în considerarea dispozițiilor Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar întrunirea sau neîntrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal trebuie să fie analizată în raport cu această împrejurare.

În acest sens s-au pronunțat Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Galați (opinie majoritară), precum și Tribunalul Prahova (opinie majoritară), Tribunalul Brașov, Tribunalul Covasna, Tribunalul Arad, Tribunalul Iași (opinie majoritară), Tribunalul Vaslui, Judecătoria Timișoara (opinie majoritară), Tribunalul Ialomița, Tribunalul Teleorman și Judecătoria Ploiești.

În susținerea acestei opinii s-a arătat că deținerea armelor și munițiilor nu devine nelegală după împlinirea termenului de 10 zile calculat de la data expirării perioadei de valabilitate a permisului de portarmă. Problema confiscării speciale în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal se poate discuta cu referire la infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și munițiilor prevăzută de art. 342 alin. (1) și (2) din Codul penal, nu și atunci când norma de incriminare sancționează omisiunea depunerii armelor și munițiilor la un armurier autorizat. Armele și munițiile sunt bunuri a căror deținere nu este interzisă de legea penală [dispozițiile art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal având în vedere bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală], însă deținerea lor trebuie supusă unei proceduri de autorizare în condițiile Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ca atare, în situația infracțiunii prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal pentru luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale, cu consecința respingerii propunerii procurorului și a restituirii bunurilor ridicate.

3. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

3.1. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție de interpretare și aplicare unitară a dispozițiilor legale supuse analizei în prezentul recurs în interesul legii a fost identificată Decizia nr. 16 din 10.05.2017, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unei chestiuni prealabile în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 13 iunie 2017, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă sesizarea formulată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Arad — Secția penală în Dosarul nr. 10.869/55/2016, care a vizat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarelor chestiuni de drept: „1. Dacă prevederile art. 25 alin. (3) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 319/2015, prin care s-a instituit obligația de notificare a titularului permisului de portarmă

cu 6 luni înainte de expirarea valabilității permisului, constituie o normă de dezincriminare, instituind o condiție preexistentă pentru realizarea conținutului constitutiv al infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art. 342 alin. (6) din Codul penal sau, dimpotrivă, fapta rămâne infracțiune independent de îndeplinirea sau neîndeplinirea obligației de notificare.

2. În caz de dezincriminare, având în vedere prevederile art. 2 din Codul penal privind legalitatea sancțiunilor de drept penal, dacă prin încheiere, în procedura prevăzută de art. 340, art. 341 din Codul de procedură penală s-a dispus respingerea plângerii împotriva ordonanței de clasare, clasarea fiind întemeiată pe prevederile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală (fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege), în procedura prevăzută de art. 549 ind. 1 din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară poate pronunța oricare dintre soluțiile prevăzute de lege sau, dimpotrivă, încheierea prin care s-a decis cu privire la temeiul clasării este intrată în puterea lucrului judecat.”

Astfel, în considerentele acestei decizii s-a menționat că: „(...) în procedura de confiscare sau de desființare a unui înscris în cazul clasării, reglementată de prevederile art. 549¹ din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară nu se pronunță asupra incriminării/dezincriminării unei infracțiuni, în cazul de față a infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor prevăzută de art. 342 alin. (6) din Codul penal. De asemenea nu analizează trăsăturile esențiale ale infracțiunii și nu poate stabili incidența prevederilor art. 16 lit. b) teza I sau a II-a din Codul de procedură penală, ci se pronunță exclusiv asupra restituirii sau confiscării bunurilor, dacă apreciază că se impune rejudecarea, prin raportare la prevederile art. 107 din Codul penal, iar în speță și a prevederilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal — bunuri a căror deținere este interzisă de lege, având în vedere că sesizarea judecătorului de cameră preliminară în cauză s-a făcut în temeiul art. 315 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură penală cu raportare la dispozițiile art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal (...).

În procedura prevăzută de art. 549¹ din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară se pronunță pe baza ordonanței de clasare sau, după caz, a ordonanței prin care s-a dispus renunțarea la urmărire penală confirmată de judecătorul de cameră preliminară, însoțită de dosarul cauzei, a notelor scrise depuse de persoanele ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate, după ascultarea procurorului și a persoanelor menționate, astfel cum rezultă expres din dispozițiile art. 549¹ alin. (1)—(4) din Codul de procedură penală.”

Specialiștii din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică, în punctul de vedere solicitat și exprimat cu ocazia sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în Dosarul nr. 739/1/2017, au arătat că: „Fapta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal rămâne incriminată independent de îndeplinirea sau neîndeplinirea obligației de notificare, întrucât norma de incriminare a nerespectării regimului armelor și al munițiilor, în varianta reglementată în art. 342 alin. (6) din Codul penal, nu face referire la norma extrapenală cuprinsă în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004. Norma extrapenală (art. 25 alin. 3 teza finală din Legea nr. 295/2004) nu reglementează o condiție de existență a infracțiunii prevăzute în art. 342 alin. (6) din Codul penal, caracterul penal al faptei nedepinzând de îndeplinirea obligației de notificare instituite prin dispozițiile art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004.

Prin urmare, infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor, în varianta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal, se consumă prin nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la

expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, indiferent dacă obligația de notificare prevăzută în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004 a fost sau nu a fost îndeplinită. Neîndeplinirea obligației de notificare reglementată în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004 constituie, însă, un element pe baza căruia se poate stabili lipsa intenției, ca formă de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor, în varianta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal”.

3.2. Aceeași opinie a fost relevată și în considerentele Încheierii nr. 828 din 14 septembrie 2017 a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată (www.scj.ro), în cuprinsul cărora judecătorul de cameră preliminară a reținut că, „în art. 342 alin. (6) din Codul penal, termenul de 10 zile pentru depunerea armei și a muniției la un armurier autorizat se calculează de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, și nu de la data comunicării măsurii anulării dreptului de deținere a armelor, așa cum pretinde contestatorul”.

4. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale a României

4.1. **Decizia nr. 791 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91 din 8 februarie 2016**, prin care s-a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 342 alin. (6) din Codul penal și ale art. 25 din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor

În considerentele deciziei, instanța constituțională a reținut că: „în opinia autorului acesteia, această excepție «s-ar soluționa dacă prevederile art. 342 din Codul penal ar fi completate în sensul că termenul se calculează de la data primirii înștiințării asupra expirării perioadei de valabilitate a permisului de armă și astfel s-ar acoperi norma morală caracteristică echității ce trebuie să guverneze dispozițiile legii», context în care se apreciază că, pentru armonizarea prevederilor, este necesară completarea cu expresia «sau în cel mult 10 zile de la primirea înștiințării asupra expirării perioadei de valabilitate a permisului de armă».”(paragraful 16).

De asemenea, instanța de contencios constituțional a arătat: „În acest context (...), astfel cum au fost formulate, criticile de neconstituționalitate conțin mai degrabă recomandări de lege ferenda în materie, în sensul dorit de autorul excepției și în funcție de interpretarea și modalitatea de aplicare concretă a legii în cadrul litigiului în care a fost invocată excepția. Or, astfel de argumente de fapt, precum și aprecierile personale formulate din perspectiva unor omisiuni de reglementare legislativă nu pot fi primite și analizate de Curtea Constituțională, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, «se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului».”(paragraful 18).

4.2. **Decizia nr. 725 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 230 din 4 aprilie 2017**, prin care s-a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, statuând: „În ceea ce privește confiscarea bunurilor a căror deținere este interzisă de legea penală, Curtea observă că această măsură este prevăzută de lege, fiind reglementată de dispozițiile de lege criticate. În ceea ce privește scopul urmărit prin reglementarea acestei măsuri, Curtea reține că acesta este circumscris înlăturării unei stări de pericol și preîntâmpinării săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală, astfel cum dispune art. 107 alin. (1) din Codul penal. Având în vedere că interdicția deținerii anumitor bunuri este determinată de existența unei pericolozități obiective ce derivă din însăși substanța/natura acestor bunuri, astfel că «existența pericolului» este neîndoielnică, scopul urmărit de reglementarea criticată reprezintă un scop legitim. În ceea ce privește existența raportului de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul

vizat, Curtea apreciază că trebuie stabilit dacă există un just echilibru între interesul general și interesul particular în cauză. Relativ la obiectul cauzelor în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că în ambele dosare s-a solicitat instanței judecătorești pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună confiscarea unor arme. Or, se poate observa că tipurile de arme și muniții, precum și condițiile în care deținerea, portul, folosirea și operațiunile cu aceste arme și muniții sunt permise pe teritoriul României sunt reglementate de Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 10 iunie 2014, iar art. 342 din Codul penal reglementează infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor. Astfel, aceste bunuri intră în categoria celor pentru a căror deținere este necesară îndeplinirea unor condiții, fiind supuse unui regim de autorizare. Îndeplinirea condițiilor impuse de lege este circumscrisă întregii perioade în care bunul se află în posesia persoanei, indiferent dacă aceasta folosește sau nu bunul respectiv, necesitatea îndeplinirii acestor condiții grevându-se pe starea de pericol ce derivă din însăși substanța/natura acestora. Totodată, persoanele în posesia cărora se află aceste bunuri și în sarcina cărora intră îndeplinirea acestor condiții nu se pot prevala de necunoașterea legii. În aceste condiții, Curtea apreciază că dispoziția criticată respectă un just echilibru între interesul general și interesul particular în cauză.” (paragraful 26).

În aceeași decizie se menționează: „(...) în cazul pronunțării de către procuror a unei ordonanțe de clasare sau de renunțare la urmărirea penală, acesta, în temeiul art. 315 alin. (2) lit. c) și al art. 318 alin. (8) din Codul de procedură penală, va dispune sesizarea judecătorului de cameră preliminară cu propunerea de luare a măsurii de siguranță a confiscării speciale. Totodată, dispozițiile art. 549¹ alin. (1) din același act normativ prevăd că ordonanța de clasare sau, după caz, ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, confirmată de judecătorul de cameră preliminară, însoțită de dosarul cauzei, se înaintează instanței căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță, după expirarea termenului prevăzut la art. 339 alin. (4) ori, după caz, la art. 340 sau după pronunțarea hotărârii prin care plângerea a fost respinsă ori prin care a fost confirmată ordonanța de renunțare la urmărirea penală. În acest caz, potrivit art. 549¹ alin. (5) lit. b) din Codul de procedură penală, judecătorul, prin încheiere, poate admite propunerea și dispune confiscarea bunurilor, aceasta fiind supusă, potrivit alin. (6), contestației la judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate ori când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, de către completul competent potrivit legii.”

4.3. **Prin Decizia nr. 166 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 21 aprilie 2015, Curtea Constituțională**, printre altele, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 549¹ alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, reținând, printre altele, în paragraful 43, că „procedura specială reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală vizează o atribuție a judecătorului de cameră preliminară în care acesta decide asupra fondului cauzei, respectiv dispune cu privire la desființarea unui înscris sau cu privire la confiscarea specială a unor bunuri. Aceasta, în condițiile în care nici ordonanța procurorului de clasare sau de renunțare la urmărirea penală prin care decide cu privire la raportul de drept penal analizat și nici încheierea judecătorului prin care se soluționează plângerea împotriva acestor soluții ale procurorului, în baza art. 341 din Codul de procedură penală, nu au autoritate de lucru judecat în fața judecătorului de cameră preliminară, care urmează a se pronunța în conformitate cu prevederile art. 549¹ din Codul de procedură penală.”

De asemenea, în paragraful 52 al deciziei menționate s-a precizat că *în procedura prevăzută de art. 549¹ din Codul de procedură penală, desfășurată în fața judecătorului de cameră preliminară, se decide cu privire la fondul cauzei, respectiv cu privire la elementele esențiale ale raportului de conflict-faptă, persoană și vinovăție.*

5. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 208/C/320/III-5/2019 transmisă la 26.02.2019, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat că, din interpretarea sistematică a prevederilor art. 471 și art. 472 din Codul de procedură penală, aplicabile în materia recursului în interesul legii, rezultă că pentru a se apela la acest mecanism de unificare a practicii judiciare nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate.

Astfel, a arătat că, în cauză, este îndeplinită numai prima condiție privitoare la promovarea recursului în interesul legii de către unul dintre titularii prevăzuți de art. 471 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu și condiția care reiese din coroborarea prevederilor art. 471 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală și art. 472 din același cod, respectiv dovedirea existenței unei probleme de drept soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești prin anexarea hotărârilor definitive la cererea formulată de titularul sesizării, întrucât Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara, în susținerea primei opinii, a atașat o singură hotărâre judecătorească, insuficientă, în opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a ilustra existența unei practici judiciare diferite care să justifice declanșarea mecanismului de unificare al recursului în interesul legii instituit de Codul de procedură penală (conform Deciziei nr. 9 din 19 martie 2018, pronunțată în recurs în interesul legii de Înalta Curte de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 21 mai 2018).

Totodată, acesta a mai susținut că sesizarea cu recurs în interesul legii formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara nu îndeplinește nici condiția de la art. 472 din Codul de procedură penală, întrucât nu cuprinde soluția ce se propune de către titular. În consecință, reținând că în cauză nu s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe divergente cu privire la problema de drept invocată, în baza art. 473 și art. 474 din Codul de procedură penală, a opinat că recursul în interesul legii trebuie respins ca inadmisibil.

Referitor la fondul chestiunii supuse interpretării, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că achiesează la prima orientare jurisprudențială relevând că, deși titularul sesizării pretinde că această orientare este minoritară, din verificările efectuate a rezultat că, dimpotrivă, aceasta este orientarea majoritară, instanțele din raza aceluiași curți de apel apreciind că este incident cazul de confiscare specială prevăzut de art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal în ipoteza nedepunerii armei și a muniției la un armurier autorizat, în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, considerându-se că deținerea acestora este nelegală.

Conform art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal sunt supuse confiscării speciale bunurile a căror deținere este interzisă de lege, iar pentru verificarea acestei cerințe trebuie să existe o interdicție de a deține bunurile în legătură cu care se obținuse anterior autorizarea, interdicție care să izvorască din legea penală sau să se constate că, din cauza nerespectării unor prevederi legale, persoana care deține autorizația a pierdut acest drept. O astfel de concluzie rezultă din economia dispozițiilor Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 342 din Codul penal.

O atare măsură de siguranță este o sancțiune de drept penal având drept scop înlăturarea unei stări de pericol care nu este necesar a fi demonstrată, întrucât aceasta rezultă din faptul încălcării normelor legale care reglementează modul și condițiile deținerii.

La expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, legea instituie în art. 342 alin. (6) din Codul penal obligația depunerii armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la această dată, iar nerespectarea acestei obligații determină nelegalitatea obținerii acestor arme și atrage măsura de siguranță a confiscării speciale în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal. A mai arătat că în acest sens este și practica majoritară a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sens contrar fiind identificată o singură hotărâre.

A conchis solicitând, în principal, respingerea ca inadmisibilă a cererii de sesizare cu recurs în interesul legii ce face obiectul Dosarului nr. 191/1/2019 formulate de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara și, în subsidiar, dacă cererea va fi considerată admisibilă, să se constate că această problemă de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să se stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, conform art. 474 din Codul de procedură penală, respectiv acela că: *„Se dispune confiscarea specială a armelor și muniției deținute după expirarea valabilității permisului de armă și nedepunerea acestora în termen de 10 zile de la momentul expirării la un armurier autorizat”.*

6. Raportul asupra recursului în interesul legii

Prin raportul întocmit inițial în cauză, judecătorul-raportor a apreciat că recursul în interesul legii este inadmisibil, sesizarea neîndeplinind condițiile de formă prevăzute de dispozițiile art. 471 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală și a celor prevăzute expres de art. 472 din Codul de procedură penală.

Analizând punctele de vedere ale procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și ale celorlalte curți de apel din țară la care s-au atașat și alte hotărâri judecătorești definitive, s-a constatat existența unei jurisprudențe neunitare.

Ca atare, raportul a fost completat cu propunerea motivată în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor relevante, în cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.

7. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul și suplimentul la raport întocmite de judecătorul-raportor, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

7.1. Analiza condițiilor de admisibilitate a sesizării

În virtutea rolului său constituțional conferit de art. 126 alin. (3) din legea fundamentală, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești prin cele două mecanisme instituite de Codul de procedură penală, respectiv recursul în interesul legii și procedura pronunțării hotărârilor prealabile.

Înalta Curte de Casație și Justiție a fost legal sesizată, fiind îndeplinite cerințele impuse de dispozițiile art. 471 din Codul de procedură penală referitoare la titularul sesizării și la depunerea hotărârilor definitive ce atestă existența unei jurisprudențe neunitare referitor la problema de drept ce formează obiectul judecății.

7.2. Dispozițiile legale relevante

Următoarele dispoziții legale au fost apreciate ca având incidență în soluționarea prezentului recurs în interesul legii:

• **Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare**

„Scopul măsurilor de siguranță

Art. 107. — (1) Măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

(3) Măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.”

„Confiscarea specială

Art. 112. — (1) Sunt supuse confiscării speciale:

a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;

b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;

e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.(...)”

„Nerespectarea regimului armelor și al munițiilor

Art. 342. — (1) Deținerea, portul, confecționarea, precum și orice operațiune privind circulația armelor letale, a munițiilor, mecanismelor sau dispozitivelor acestora sau funcționarea atelierelor de reparare a armelor letale, fără drept, se pedepesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Deținerea sau portul fără drept de arme neletale din categoria celor supuse autorizării se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(3) Sustragerea armelor sau munițiilor prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Portul armelor prevăzute în alin. (1) și alin. (2), fără drept, în sediul autorităților publice, instituțiilor publice sau al altor persoane juridice de interes public ori în spațiile rezervate desfășurării procesului electoral, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(5) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (3) au ca obiect arme interzise sau muniții, mecanisme ori dispozitive ale acestora, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(6) Nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(7) Fabricarea sau asamblarea de arme letale, de piese sau de muniție pentru acestea:

a) din orice componente esențiale traficate ilicit;

b) fără o autorizație eliberată de către o autoritate competentă a statului membru în care are loc fabricarea sau asamblarea;

c) fără marcarea armelor letale asamblate la data producerii lor, în conformitate cu prevederile legale, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.”

• **Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare**

„Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării

Art. 549¹. — (1) În cazul în care procurorul a dispus clasarea sau renunțarea la urmărirea penală, confirmată de judecătorul de cameră preliminară, și sesizarea judecătorului de cameră preliminară în vederea luării măsurii de siguranță a confiscării speciale sau a desființării unui înscris, ordonanța de clasare sau, după caz, ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală confirmată de judecătorul de cameră preliminară, însoțită de dosarul cauzei, se înaintează instanței căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță, după expirarea termenului prevăzut la art. 339 alin. (4) ori, după caz, la art. 340 sau după pronunțarea hotărârii prin care plângerea a fost respinsă ori prin care a fost confirmată ordonanța de renunțare la urmărirea penală.

(2) Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, care nu poate fi mai scurt de 30 de zile.

(3) Pentru termenul fixat se dispune încunoștințarea procurorului și se citează persoanele ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate, cărora li se comunică o copie a ordonanței, punându-le în vedere că în termen de 20 de zile de la primirea comunicării pot depune note scrise.

(4) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță prin încheiere, în ședință publică, după ascultarea procurorului și a persoanelor ale căror drepturi sau interese legitime pot fi afectate, dacă sunt prezente. Dispozițiile cuprinse în titlul III al părții speciale privind judecata care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului articol se aplică în mod corespunzător.

(5) Judecătorul de cameră preliminară, soluționând cererea, poate dispune una dintre următoarele soluții:

a) respinge propunerea și dispune, după caz, restituirea bunului ori ridicarea măsurii asigurătorii luate în vederea confiscării;

b) admite propunerea și dispune confiscarea bunurilor ori, după caz, desființarea înscrisului.

(6) În termen de 3 zile de la comunicarea încheierii, procurorul și persoanele prevăzute la alin. (3) pot face, motivat, contestație. Contestația nemotivată este inadmisibilă.

(7) Contestația se soluționează potrivit procedurii prevăzute la alin. (4) de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate ori, când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, de către completul competent potrivit legii, care poate dispune una dintre următoarele soluții:

a) respinge contestația ca tardivă, inadmisibilă sau nefondată;

b) admite contestația, desființează încheierea și rejudecă propunerea potrivit alin. (5).”

• **Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare**

„Valabilitatea permisului de armă

Art. 25. — (1) Permisul de armă are o valabilitate de 5 ani, termen care se calculează de la data eliberării sau, după caz, de la data ultimei prelungiri, exceptând perioada de suspendare.

(2) În vederea prelungirii valabilității permisului de armă, titularul acestuia este obligat să se prezinte înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin. (1) la structura de poliție competentă în a cărei rază de competență teritorială își are domiciliul sau reședința cu armele înscrise în permis, precum și cu documentele stabilite în normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

(3) Valabilitatea permisului de armă se prelungește de către autoritatea competentă pentru o perioadă de 5 ani, dacă titularul îndeplinește condițiile prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. c)—f), h) și i) și prezintă dovada efectuării unei ședințe de tragere anual, într-un poligon autorizat, cu excepția posesorilor de arme de vânatoare. Începând cu 6 luni înainte de expirarea valabilității permisului de armă este obligatorie notificarea titularului la adresa din permisul de armă, dar nu mai târziu de 30 de zile înainte de data expirării valabilității permisului de armă.

(4) Permisul de armă conferă titularului drepturile prevăzute de lege și după radierea din acesta a armelor înstrăinate prin vânzare, donație, închiriere sau comodat, până la expirarea termenului de valabilitate.”

„Anularea și suspendarea dreptului de deținere a armelor

Art. 28. — (1) Dreptul de deținere a armelor se anulează dacă titularul se află în una dintre următoarele situații: (...)

b) nu se prezintă până la împlinirea termenului prevăzut la art. 25 alin. (1) pentru prelungirea valabilității permisului de armă;(...)

(2) Dreptul de deținere a armelor se suspendă în următoarele situații:

a) titularul dreptului nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. d);

b) titularului i s-a anulat calitatea prevăzută la art. 13 alin. (3) sau (4), care a condiționat acordarea dreptului de deținere, dar acesta a recurs la căile de atac prevăzute de lege pentru redobândirea acestei calități și în cauză nu există o soluție definitivă și irevocabilă;

c) titularul a săvârșit o contravenție pentru care legea prevede sancțiunea contravențională complementară a suspendării dreptului de deținere a armelor;

d) există indicii comportamentale temeinice, care reclamă o examinare urgentă psihologică și/sau medicală, în vederea verificării aptitudinii persoanei și menținerii autorizării pentru a deține arme și muniții letale.

(3) În cazul în care persoana se află în una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) sau (2), organul de poliție competent retrage permisul de armă, iar titularul este obligat să facă dovada faptului că a depus armele la un armurier autorizat, cu excepția situației în care armele se ridică de către organele de poliție.”

„Aplicarea măsurii de suspendare sau anulare a permisului de armă

Art. 29. — (1) Constatarea situațiilor prevăzute la art. 28 se face de către organele de poliție competente, care iau măsura suspendării sau, după caz, anulării permisului de armă.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) se comunică, în scris, titularului dreptului de deținere sau, după caz, rudelor ori persoanelor care locuiau împreună cu acesta, în situația prevăzută la art. 28 alin. (1) lit. c).

(3) Măsura prevăzută la alin. (1) este supusă controlului judecătoresc, potrivit Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.”

„Efectele aplicării măsurii de suspendare sau anulare a permisului de armă

Art. 30. — Deținătorul armelor este obligat ca, în termen de 10 zile de la data la care i-a fost adusă la cunoștință măsura prevăzută la art. 29 alin. (1), să depună armele la un armurier autorizat, în vederea înstrăinării sau depozitării, cu excepția situațiilor în care acestea sunt ridicate de organul de poliție competent. Exercițarea căilor de atac prevăzute de lege împotriva măsurii de anulare a dreptului de deținere a armelor de către persoana care se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 28 alin. (1) nu suspendă obligația persoanei de a depune armele la un armurier autorizat.”

Art. 45. — Anularea dreptului de port și folosire a armelor letale — alin. (1) lit. d) și alin. (2):

„(1) Anularea dreptului de port și folosire a armelor letale se dispune de către organele competente dacă titularul dreptului se află în una dintre următoarele situații: (...)

d) nu se prezintă până la împlinirea termenului prevăzut la art. 25 alin. (1) pentru prelungirea valabilității permisului de armă;(...)

(2) În urma anulării dreptului de port și folosire a armelor, permisul de armă se retrage de către organul de poliție care a dispus măsura, iar armele și întreaga cantitate de muniție deținute se depun, de îndată, la un armurier autorizat în acest sens, cu excepția situației în care acestea se ridică de către organele de poliție.”

Art. 46. — Aplicarea măsurii de suspendare sau anulare a dreptului de port și folosire a armelor letale — alin. (2) și alin. (4):

„(2) În termen de 10 zile de la data luării la cunoștință a măsurii suspendării sau anulării dreptului de port și folosire a armelor letale, titularul este obligat să facă dovada faptului că a depus armele și întreaga cantitate de muniție deținută la un armurier autorizat, cu excepția celor care se ridică de către organele de poliție. (...)

(4) Exercițarea căilor de atac prevăzute de lege împotriva măsurii suspendării sau anulării dreptului de port și folosire a armelor letale de către persoana care se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 44 alin. (1) și art. 45 alin. (1) nu suspendă obligația persoanei de a depune armele la un armurier autorizat.”

„Anularea și suspendarea dreptului de deținere, respectiv de port și folosire a armelor neletale supuse autorizării

Art. 59. — (1) Dreptul de deținere, respectiv de port și folosire a armelor neletale supuse autorizării se anulează dacă titularul se află în una dintre următoarele situații:

a) nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 57 alin. (4) lit. a), c) și d);

b) nu se prezintă până la împlinirea termenului prevăzut la art. 25 alin. (1) pentru prelungirea valabilității permisului de armă;

c) a decedat sau a fost declarat dispărut prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă;

d) a săvârșit într-o perioadă de 2 ani două contravenții prevăzute de prezenta lege sau o contravenție pentru care legea prevede sancțiunea contravențională complementară a anulării dreptului de deținere ori, după caz, de port și folosire a armelor;

e) se constată faptul că titularul a folosit armele deținute, cu încălcarea condițiilor prevăzute la art. 27 alin. (1) și (4);

f) titularul a pierdut armele sau acestea i-au fost sustrate în împrejurări imputabile acestuia;

g) se constată că, la data acordării permisului de armă, nu îndeplinea condițiile prevăzute de lege pentru portul și folosirea armelor;

h) dreptul de deținere, respectiv de port și folosire a armelor neletale s-a acordat pe baza unor documente sau informații false;

i) nu se supune obligației examinării psihologice și/sau medicale în termen de 30 de zile de la data solicitării exprese a structurilor de poliție competente și/sau recomandării de reexaminare.

(2) Dreptul de deținere, respectiv de port și folosire a armelor neletale supuse autorizării se suspendă în următoarele situații:

a) titularul nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 57 alin. (4) lit. b);

b) titularul a săvârșit una dintre contravențiile pentru care legea prevede sancțiunea contravențională complementară a suspendării dreptului de deținere, respectiv de port și folosire;

c) în urma examenului medical se confirmă că titularul manifestă probleme de natură psihologică sau suferă afecțiuni care fac imposibilă menținerea autorizării pentru a deține arme și muniții letale.

(3) În cazul în care persoana se află în una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) sau (2), organul competent retrage permisul de armă, iar titularul este obligat să facă dovada faptului că a depus armele la un armurier autorizat, cu excepția situației în care armele se ridică de către organele de poliție. Prevederile art. 29 și 30 se aplică în mod corespunzător.

(4) Măsura anulării sau suspendării dreptului de deținere, respectiv de port și folosire a armelor neletale supuse autorizării se comunică, în scris, titularului dreptului ori, în situația prevăzută la alin. (1) lit. c), succesorilor acestuia. Prevederile art. 46 alin. (2)—(4) se aplică în mod corespunzător.”

7.3. Analiza pe fond a problemei de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii

Hotărârile judecătorești definitive transmise de Curtea de Apel Timișoara odată cu sesizarea privind recursul în interesul legii, precum și de celelalte curți de apel și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ilustrează existența unei practici judiciare neunitare cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 549¹ din Codul de procedură penală.

Divergența opiniilor jurisprudențiale provine, pe de o parte, din aprecierea diferită asupra implicațiilor pe care le au dispozițiile introduse de Legea nr. 319/2015 de modificare a Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, asupra normei de incriminare prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, iar, pe de altă parte, din statuarea asupra caracterului obligatoriu al măsurii de siguranță în cazul incidentei prevederilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal.

Astfel, în prima situație, instanțele au apreciat diferit asupra caracterului legal sau nelegal al deținerii de arme și/sau muniții de către titularul permisului care nu depune arma și/sau muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a acestuia, faptă ce nu constituie infracțiunea reglementată de art. 342 alin. (6) din Codul penal, întrucât nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege.

Din examinarea dispozițiilor Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 319/2015, reiese că în cadrul procedurii administrative de anulare a permisului de armă a fost instituită obligația de notificare a titularului de către organele competente cu 6 luni înainte de expirarea valabilității acestuia. Această completare legislativă a determinat instanțele să sesizeze atât instanța de contencios constituțional, cât și instanța supremă în vederea clarificării consecințelor pe care dispozițiile nou-introduse le au asupra conținutului constitutiv al infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, apreciindu-se că modificarea procedurii administrative și necorelarea cu norma incriminatoare atrage incidența unui caz care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale, respectiv „fapta nu este prevăzută de legea penală”, prevăzută de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Această problemă de drept nu face obiectul prezentului recurs în interesul legii, titularul sesizării referindu-se expres în conținutul cererii la ipoteza în care clasarea este dispusă de procuror pe motiv că fapta nu a fost săvârșită cu vinovăție, chiar dacă se menționează ca temei de drept prevederile art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală fără a se preciza în concret teza avută în vedere.

Cu toate acestea, se impune a se observa că prin Decizia nr. 16/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dezlegarea unei chestiuni de drept în materie penală s-a statuat în sensul că în procedura de confiscare sau de desființare a unui înscris în cazul clasării, reglementată de prevederile art. 549¹ din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară nu poate modifica temeiul clasării, deoarece soluția nu este prevăzută în dispozițiile art. 549¹ alin. (7) din Codul de procedură penală nici după modificarea operată prin art. II pct. 128 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 166 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 21 aprilie 2015.

S-a observat că prin modificările operate pentru punerea de acord a dispozițiilor legale cu decizia respectivă legiuitorul a avut în vedere exclusiv dispozitivul acesteia și nu a vizat dispozițiile art. 549¹ alin. (7) din Codul de procedură penală privind soluțiile pe care le poate pronunța judecătorul de cameră preliminară. Astfel, deși în considerente instanța de contencios constituțional a precizat în cadrul paragrafelor 43 și 52, că, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală desfășurată în fața judecătorului de cameră preliminară, acesta decide asupra fondului cauzei — respectiv cu privire la elementele esențiale ale raportului de conflict — faptă, persoană și vinovăție, aceste considerente nu au aplicabilitate „întrucât nu pot modifica textul legal peste voința legiuitorului”.

Deși sesizarea asupra dezlegării chestiunii de drept a fost respinsă ca inadmisibilă, trebuie precizat că motivarea s-a fundamentat pe faptul că interpretarea dispoziției legale incidente, respectiv art. 549¹ alin. (7) din Codul de procedură penală, este clară și neechivocă, iar „aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate”. Ca atare, instanța supremă în exercitarea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare a statuat, chiar dacă de o manieră indirectă, cu referire expresă la infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, că judecătorul de cameră preliminară nu se pronunță, cu ocazia soluționării propunerii de confiscare formulate de procuror în cazul clasării, asupra incriminării/dezincriminării unei infracțiuni, nu analizează trăsăturile esențiale ale acesteia și nu poate stabili incidența prevederilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I sau a II-a din Codul de procedură penală, chestiuni ce pot fi evaluate exclusiv în procedura instituită de art. 340 și 341 din Codul de procedură penală.

Mai mult, prin aceeași decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că „Fapta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal rămâne incriminată independent de îndeplinirea sau neîndeplinirea obligației de notificare, întrucât norma de incriminare a nerespectării regimului armelor și al munițiilor, în varianta reglementată în art. 342 alin. (6) din Codul penal, nu face referire la norma extrapenală cuprinsă în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004. Norma extrapenală (art. 25 alin. 3 teza finală din Legea nr. 295/2004) nu reglementează o condiție de existență a infracțiunii prevăzute în art. 342 alin. (6) din Codul penal, caracterul penal al faptei nedepinzând de îndeplinirea obligației de notificare instituite prin dispozițiile art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004.

Prin urmare, infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor, în varianta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal, se consumă prin nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la

expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, indiferent dacă obligația de notificare prevăzută în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004 a fost sau nu a fost îndeplinită. **Neîndeplinirea obligației de notificare reglementată în art. 25 alin. (3) teza finală din Legea nr. 295/2004 constituie însă un element pe baza căruia se poate stabili lipsa intenției, ca formă de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor, în varianta prevăzută în art. 342 alin. (6) din Codul penal.**"

Ca atare, instanța supremă a apreciat că modificarea intervenită în procedura administrativă, deși nu poate atrage incidența cazului care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale prevăzută de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală — „fapta nu este prevăzută de legea penală” —, ar putea fundamenta ipoteza reglementată de art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală — „fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege”.

Revenind, așadar, la obiectul sesizării, se constată că în cazul faptei prevăzute în art. 342 alin. (6) din Codul penal cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.

Astfel, se impune o analiză prealabilă a sintagmei „de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă” cuprinsă în dispozițiile art. 342 alin. (6) din Codul penal, care incriminează fapta de nedepunere a armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la momentul respectiv.

Or, cu privire la înțelesul acestei cerințe esențiale a elementului material al laturii obiective a infracțiunii, dispozițiile incriminatorii și cele existente în titlul X al aceluiași cod (care reglementează înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală) nu atribuie noțiunii un înțeles de sine stătător în legea penală. Prin urmare, în contextul exigențelor de unitate terminologică impuse de prevederile art. 37 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în absența unei astfel de consacrii autonome în legea penală, semnificația sintagmei analizate se stabilește în acord cu înțelesul „atribuit prin actul normativ care o instituie”.

În cazul de față, acest act normativ este Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care statuează expres în art. 25 alin. (1) asupra valabilității permisului de armă, astfel: „(1) Permisul de armă are o valabilitate de 5 ani, termen care se calculează de la data eliberării sau, după caz, de la data ultimei prelungiri, exceptând perioada de suspendare.” Obligația instituită în sarcina autorității competente de a notifica „Începând cu 6 luni înainte de expirarea valabilității permisului de armă..., dar nu mai târziu de 30 de zile înainte de data expirării valabilității permisului de armă.” prevăzută de alin. (3) al aceluiași articol, nu scutește pe titularul permisului de îndeplinirea obligației de a depune arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, obligația a cărei nerespectare este incriminată de legea penală.

Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 342 alin. (6) din Codul penal și ale art. 25 din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională

a statuat prin deciziile nr. 791 din 17 noiembrie 2015 și nr. 602 din 28 septembrie 2017 în același sens. Astfel, instanța de contencios constituțional a apreciat că susținerile autorilor în sensul că prevederile art. 342 din Codul penal se completează sau sunt modificate de art. 25 alin. (3) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în așa fel încât termenul se calculează de la data primirii înștiințării asupra expirării perioadei de valabilitate a permisului de armă constituie „mai degrabă recomandări de lege ferenda în materie, în sensul dorit de autorul excepției și în funcție de interpretarea și modalitatea de aplicare concretă a legii în cadrul litigiului în care a fost invocată excepția...”.

Ca atare, deși din examinarea procedurii administrative de suspendare sau de anulare a permisului de armă reglementată de Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, comparativ cu dispozițiile art. 342 alin. (6) din Codul penal, rezultă o necorelare cu privire la termenul de depunere a armelor și munițiilor la un armurier autorizat, conținutul normelor cuprinse în Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu poate modifica norma de incriminare.

Astfel, dispozițiile art. 342 alin. (6) din Codul penal incriminează nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, în timp ce art. 30 din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că deținătorul armelor este obligat ca, în termen de 10 zile de la data la care i-a fost adusă la cunoștință măsura suspendării sau anulării permisului de armă, să depună armele la un armurier autorizat.

Având în vedere principiul *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*, consacrat de art. 1 și art. 2 din Codul penal și garantat de art. 7 din Convenția europeană a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, dar și dispozițiile art. 59 și art. 60 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce statuează în sensul că modificarea sau completarea unei norme trebuie să fie expresă, dispozițiile Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu au aptitudinea de a influența norma de incriminare.

Așa fiind, reglementarea distinctă a procedurii administrative de suspendare sau de anulare a permisului de armă nu poate modifica momentul în raport cu care armele și munițiile nedepuse la un armurier autorizat devin „bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală”, în accepțiunea art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal referitoare la măsura de siguranță a confiscării speciale.

Armele și munițiile nedepuse la un armurier autorizat pot constitui bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală, supuse confiscării speciale, numai în cazul în care nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat dobândește configurația unei fapte prevăzute de legea penală și numai de la momentul la care legea penală interzice deținerea în continuare a armei și a muniției.

Măsura de siguranță a confiscării speciale prevăzute în art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal se raportează exclusiv la legea penală, iar nu la legea extrapenală care reglementează măsura administrativă de suspendare sau de anulare a permisului de armă.

În consecință, unicul moment de la care deținerea armei și a muniției nedepuse la un armurier autorizat devine interzisă de legea penală, în sensul dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, este reprezentat de momentul stabilit în cuprinsul normei de incriminare prevăzute în art. 342 alin. (6) din Codul

penal — împlinirea termenului de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, iar acesta nu poate fi înlocuit cu momentul fixat în art. 30 din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru aplicarea măsurii administrative de suspendare sau de anulare a permisului de armă.

Relativ la chestiunea privind caracterul obligatoriu al confiscării speciale, dispozițiile art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal prevăd expres că sunt supuse confiscării speciale, ca măsură de siguranță care presupune comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

Or, în raport cu modul în care este redactată norma de incriminare, nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat constituie o faptă prevăzută de legea penală la momentul împlinirii termenului de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă. Așadar, ulterior acestui moment, arma și muniția deținute sunt „bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală”, în cazul de față, de art. 342 alin. (6) din Codul penal.

Armele și munițiile constituie, în general, bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală în absența autorizării, concluzie care se desprinde atât din dispozițiile art. 342 alin. (1) și (2) din Codul penal, cât și din economia Legii nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Deținerea armelor și a munițiilor este neautorizată și, în consecință, interzisă de legea penală atât în ipoteza în care persoana nu are un permis de armă, cât și în ipoteza în care persoana nu are un permis de armă valabil și nu depune arma și muniția în interiorul termenului prevăzut de legea penală. Așadar, la împlinirea termenului de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, termen prevăzut de legea penală, armele și munițiile deținute de persoana care nu are un permis de armă valabil, ca efect al comiterii faptei de a nu le depune la un armurier autorizat, devin bunuri a căror deținere este interzisă de legea penală, în sensul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal.

Incrimind în dispozițiile art. 342 alin. (6) din Codul penal nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, legiuitorul a stabilit, implicit, caracterul interzis al deținerii armei și a muniției în intervalul ulterior împlinirii termenului prevăzut în norma de incriminare. A admite că legiuitorul a incriminat fapta descrisă în art. 342 alin. (6) din Codul penal, dar nu a interzis deținerea armei și a muniției după împlinirea termenului de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă înseamnă a nega rațiunea care stă la baza normei de incriminare prevăzute în art. 342 alin. (6) din Codul penal și a desprinde concluzia, greu de acceptat, că legiuitorul a incriminat nedepunerea unor bunuri într-un termen imperativ, deși deținerea bunurilor după expirarea termenului imperativ este permisă, iar nu interzisă de legea penală.

În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 725/2016 prin care a statuat asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal invocată într-o cauză ce avea ca obiect contestația exercitată împotriva încheierii pronunțate de judecătorul de cameră preliminară prin care s-a dispus confiscarea unei arme în procedura prevăzută de art. 549¹ din Codul de procedură penală. Astfel, instanța de contencios constituțional a reținut că deținerea unui bun este interzisă de lege atât în situația în care deținerea se realizează cu un anumit scop ilicit, expres prevăzut de lege, în lipsa acestui scop, deținerea având un caracter licit, dar și în situația când simpla posesie a unui bun, indiferent de scopul urmărit, constituie o faptă prevăzută de legea penală,

fiind vorba în acest caz de o interdicție legală cu caracter general.

În ceea ce privește a doua categorie de bunuri, s-a apreciat că „legiuitorul a prezumat existența unei pericolozități obiective ce derivă din însăși substanța/natura acestor bunuri, astfel că simpla deținere a acestora, contrar dispozițiilor legale, creează acea stare de pericol pentru a cărei înlăturare este necesară intervenția organului judiciar prin măsura confiscării bunurilor respective. În categoria acestor bunuri sunt incluse și acelea pentru a căror deținere este necesară îndeplinirea unor condiții, fiind supuse unui regim de autorizare. În cazul acestora din urmă nerespectarea regimului de autorizare determină ca deținerea să fie contrară legii penale. În doctrină, s-a evidențiat că regimul de autorizare este introdus tocmai pentru a da posibilitatea organelor de stat competente să verifice dacă persoanele care solicită autorizarea prevăzută în fiecare caz în parte prezintă garanții, în sensul că vor folosi aceste bunuri într-un mod care să nu cauzeze o stare de pericol pentru valorile sociale ocrotite de legea penală și pentru ordinea publică, în general.” (paragraful 23).

„Or, (...) condițiile în care deținerea, portul, folosirea și operațiunile cu arme și muniții sunt permise pe teritoriul României sunt reglementate de Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 10 iunie 2014, iar art. 342 din Codul penal reglementează infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și al munițiilor. Astfel, aceste bunuri intră în categoria celor pentru a căror deținere este necesară îndeplinirea unor condiții, fiind supuse unui regim de autorizare. Îndeplinirea condițiilor impuse de lege este circumscrisă întregii perioade în care bunul se află în posesia persoanei, indiferent dacă aceasta folosește sau nu bunul respectiv, necesitatea îndeplinirii acestor condiții grevându-se pe starea de pericol ce derivă din însăși substanța/natura acestora. Totodată, persoanele în posesia cărora se află aceste bunuri și în sarcina cărora intră îndeplinirea acestor condiții nu se pot prevala de necunoașterea legii. (...)” (paragraful 26)

Argumentele instanței de contencios constituțional fac inutilă orice altă apreciere asupra proporționalității măsurii în raport cu scopul vizat, chestiunea fiind analizată în cuprinsul deciziei menționate din perspectiva dreptului de proprietate garantat de art. 44 din Constituția României, republicată, precum și în considerarea art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Mai mult, confirmă faptul că se ridică serioase dubii asupra situațiilor în care ar fi incident cazul de clasare prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, „fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege”, în cazul comiterii faptei penale incriminate de art. 342 alin. (6) din Codul penal, în contextul în care subiectul activ este, de regulă, chiar titularul permisului de armă.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, având în vedere obiectul sesizării, în raport cu interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 549¹ din Codul de procedură penală, Completul competent pentru judecarea recursului în interesul legii, în temeiul art. 473 și art. 474 din Codul de procedură penală, va stabili că „în cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.”

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara.

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 549¹ din Codul de procedură penală, stabilește următoarele:

„În cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă.”

Obligatorie, potrivit art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 8 aprilie 2019.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ILIE IULIAN DRAGOMIR

Magistrat-asistent,
Silvia Sanda Iancu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

